

3 Μαΐου 2023

Άγιοι Τιμόθεος και Μαύρα

/ Πολυμέσα - Multimedia / Συναξαριακές Μορφές

Οι άγιοι Τιμόθεος και Μαύρα. Τοιχογραφία του 15ου αιώνα στην Μονή Αγίας Μαύρας στο Κοιλάνι της Λεμεσού (Κύπρος).

Εορτάζει στις 3 Μαΐου εκάστου έτους.

Έπλωσε Χριστός χείρας εν Σταυρό πάλαι,
Έπλωσε και νυν Μαύρα συν Τιμοθέω.
Σταυρό Τιμόθεος τριτάτη τανύθη άμα Μαύρα.

Μαρτυρίου ως λάμπασ' ακτίνας Μαύρα.
Όπας Σατάν γε ήμβλυνας ίφι Μάρτυς
Σταυρό Τιμόθεος τριτάτη τανύθη άμα Μαύρα.

Βιογραφία

Οι Άγιοι Τιμόθεος και Μαύρα, γεννήθηκαν στη κωμόπολη Παναπέα στην Θηβαΐδα της Αιγύπτου.

Ο Τιμόθεος ήταν αναγνώστης και κήρυκας του Ευαγγελίου στην Εκκλησία των Παναπέων και εκτελούσε τα ιερατικά του καθήκοντα με θερμότατο ζήλο και θαυμαστά αποτελέσματα. Το γεγονός αυτό προξενούσε ζηλοφθονία στους ειδωλολάτρες, οι οποίοι τελικώς τον κατήγγειλαν στον αδίστακτο ειδωλολάτρη έπαρχο Αρριανό, είκοσι μόλις μέρες μετά τον γάμο του με την Αγία Μαύρα. Ο Αρριανός κάλεσε τον Τιμόθεο να παραδώσει τα ιερά βιβλία του στην πυρά. Ο Τιμόθεος αρνήθηκε με παρρησία να καταστρέψει τα βιβλία του, λέγοντας στον έπαρχο ότι τα θεωρεί ως ιερά πνευματικά του όπλα και εφόδια. Οργισμένος ο Αρριανός υπέβαλε τον άγιο σε διάφορα βασανιστήρια, τα οποία ο Τιμόθεος υπέμεινε με παροιμιώδη υπομονή.

Πρώτα πρώτα έβαλαν μέσα στα αυτιά του Μάρτυρα πυρακτωμένα σίδερα, με αποτέλεσμα να λιώσουν οι κόρες των ματιών του και να πέσουν στο έδαφος. Στη συνέχεια έδεσαν τους αστραγάλους πάνω σε τροχό βασανιστηρίων και σφράγισαν το στόμα του με φίμωτρο. Έπειτα έδεσαν μια βαριά πέτρα στόν τράχηλό του και τον κρέμασαν σε ένα δέντρο.

Για να κάμψει το σθένος του ο έπαρχος στράφηκε προς τη σύζυγό του Μαύρα, την οποία στην αρχή κολάκευε για να θυσιάσει στο είδωλα και μην ακολουθήσει τη θανατηφόρα πορεία του συζύγου της. Με παραίνεση όμως του Τιμόθεου, η Μαύρα ομολόγησε κι εκείνη την πίστη της στον Θεό. Τότε ο Αρριανός διέταξε τον άγριο βασανισμό της Αγίας, η οποία καθ' όλη τη διάρκεια των μαρτυριών έψαλε.

Πρώτα πρώτα, λοιπόν, της ξερρίζωσαν τις τρίχες του κεφαλιού της και στη συνέχεια της έκοψαν τα δάχτυλα. Έπειτα την βύθισαν ολόκληρη μέσα σε ένα καζάνι γεμάτο νερό που κόχλαζε. Επειδή όμως η Αγία, αν και ήταν μέσα στο βραστό νερό, δεν έπαθε το παραμικρό έγκαυμα, ο Αρριανός σχημάτισε τη γνώμη ότι το νερό δεν ήταν θερμό, αλλά ψυχρό. Έτσι, για να το διαπιστώσει, πρόσταξε να του ραντίσουν το χέρι. Τότε η Αγία πήρε με τη χούφτα της νερό και το έριξε πάνω στο χέρι του. Το νερό αυτό ήταν τόσο καυτό, ώστε να διαλυθεί το δέρμα του ηγεμόνα.

Παρ' όλα αυτά, ο Αρριανός δεν σταμάτησε και διέταξε να σταυρώσουν και τους δυο Αγίους.

Ακόμη και στο σταυρό του μαρτυρίου, ο βδελυρός έπαρχος, πλησίασε την αγία σε μία απέλπιδα προσπάθεια έστω και την τελευταία στιγμή να την αποσπάσει από το μαρτύριο και την πίστη της. Φωτισμένη όμως από τη θεία χάρη η αγία τον απέπεμψε.

Ενώ η αγία Μαύρα ήταν κρεμασμένη στο σταυρό, την πλησίασε - σαν σε έκσταση - ο διάβολος, προσφέροντάς της ένα ποτήρι γεμάτο με μέλι και γάλα. Της συνιστούσε μάλιστα να το πιεί για να μην φλογίζεται από τη δίψα. Η Αγία όμως, φωτισμένη από τον Θεό, κατάλαβε την πανουργία του διαβόλου και με την προσευχή της τον έδιωξε. Ο παγκάκιστος χρησιμοποίησε όμως και άλλο τέχνασμα. Φάνηκε στην Αγία ότι την μετέφερε σε ένα ποτάμι απ' όπου έτρεχε μέλι και γάλα και της πρότεινε να πιεί. Εκείνη όμως, μετά από θείο φωτισμό, είπε: «Δεν πρόκειται να πιώ απ' αυτά. Θα πιώ από το ουράνιο ποτήρι που μου πρόσφερε ο Χριστός». Έτσι, ο διάβολος έφυγε απ' αυτήν νικημένος και καταντροπιασμένος.

Τότε παρουσιάστηκε στην Αγία άγγελος Θεού, ο οποίος την πήρε από το χέρι, την οδήγησε στον ουρανό και, αφού της έδειξε έναν θρόνο με μια στολή λευκή πάνω σ' αυτόν και ένα στεφάνι, της είπε: «Αυτά ετοιμάστηκαν για σένα». Στη συνέχεια, αφού την οδήγησε ακόμη ψηλότερα της έδειξε άλλον θρόνο και στολή και στεφάνι, της είπε πάλι: «Αυτά προορίζονται για τον άντρα σου. Η διαφορά του τόπου δηλώνει το γεγονός ότι ο άντρας σου υπήρξε η αιτία της σωτηρίας σου».

Μετά από εννιά μέρες παρέδωσαν και οι δύο την ψυχή τους στον Κύριο και έτσι το Άγιο ζεύγος συγκαταλέχθηκε στην ιερώνυμη φάλαγγα των μαρτύρων της Εκκλησίας μας.

Η Αγία Μεγαλομάρτυς Μαύρα από το 1331 μ.Χ. θεωρείται και τιμάται ως πολιούχος της πόλης της Λευκάδας, η οποία παλιότερα ονομαζόταν «Αγία Μαύρα».

Μέσα στο Φράγκικο Κάστρο, στα Βόρεια του νησιού, υπήρχε μεγαλοπρεπής ναός της Αγίας, που καταστράφηκε το 1810 μ.Χ., καθώς οι Άγγλοι προσπαθούσαν να καταλάβουν το Φρούριο. Σήμερα, ένα μικρό εκκλησάκι προς τιμήν της Αγίας Μαύρας και του συζύγου της, Αγίου Τιμοθέου, υπάρχει στην θέση παλιού προμαχώνα του Φρουρίου, ο οποίος διαμορφώθηκε το 1886 μ.Χ. σε ναό. Ο ναός αποτελεί εξωκκλήσιο της ενορίας Ευαγγελιστρίας (Μητροπόλεως) της πόλης της Λευκάδας και κάθε χρόνο, στο πανηγύρι της Αγίας, συρρέουν πλήθη προσκυνητών. Στο ναό της Ευαγγελιστρίας φυλάσσεται μάλιστα και παλαιά εικόνα της Αγίας, τοποθετημένη σε ειδικό προσκυνητάριο.

Η ιστορία για το πως έφτασε η τιμή της Αγίας Μαύρας στην Λευκάδα έχει ως εξής:

Το 1331 μ.Χ. το νησί της Λευκάδας περνάει στην κυριαρχία του Ανδηγαυού (Φράγκου) ηγεμόνα Βάλτερου Βρυέννιου. Οι Ανδηγαυοί κατάγονταν από την κωμόπολη Sainte Maure (Αγία Μαύρα), που βρισκόταν στο νομό Intre et Loir της σημερινής Γαλλίας. Φτάνοντας στο νησί, του έδωσαν το όνομα της μακρινής πατρίδας τους και έχτισαν μικρό ναό, ρωμαιοκαθολικού δόγματος, αφιερωμένο στο όνομα της Αγίας Μαύρας.

Στα μέσα του 15ου μ.Χ. αιώνα – 130 χρόνια αργότερα – έφτασε στο νησί η Ελένη Παλαιολογίνα, κόρη του Θωμά Παλαιολόγου και σύζυγος του δεσπότη της Σερβίας Λαζάρου Βούκοβιτς. Σκοπός του ταξιδιού της ήταν ο γάμος της κόρης της, Μελίσσας, με τον Δούκα της Λευκάδας, Λεονάρδο Γ' τον Τόκκο. Στην πορεία τους προς το νησί κινδύνεψαν από σφοδρή θαλασσοταραχή. Η ευσεβής Ελένη τάχθηκε στην Αγία Μαύρα, προς το νησί της οποίας κατευθυνόταν, να σωθεί και να της φτιάξει ναό.

Πράγματι, σώθηκε και έχτισε τον περικαλλή ορθόδοξο ναό της Αγίας Μαύρας. Επίσης, έχτισε ή ανακαίνισε και το μοναστήρι της Οδηγήτριας – στην περιοχή της Απόλπαινας.

Άπολυτίκιον

Ἦχος δ΄. Ταχὺ προκατάλαβε.

Ὡς ζευγος ὁμόζυγον, καὶ ξυνωρίς θαυμαστή, Τιμόθεε πάνσοφε, καὶ Μαῦρα νύμφη

Χριστοῦ, ἐνθέως ἠθλήσατε, σύμμορφοι γὰρ ὀφθέντες, τῶν παθῶν τοῦ Κυρίου, δόξης ἀκατάλυτου, ἠξιώθητε ἅμφω, πρεσβεύοντες τῷ Σωτήρι, ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ἡμῶν.

Ἔτερον Ἀπολυτίκιον

Ἦχος α΄. Τοῦ λίθου σφραγισθέντος.

Δεῦτε πάντων φιλεόρτων συστήματα, ὕμνοις τὴν σεπτὴ ξυνωρίδα ἐγκωμιάσωμεν, Τιμόθεον τὸν μέγαν ἀθλητὴν, καὶ Μαῦραν Μαρτύρων καλλονήν, ὡς τὴν πλάνην τῶν εἰδώλων εὐθαρσῶς ἀποσεΐσαντες. Δόξα τῷ ἐνισχύσαντι ἡμᾶς, δόξα τῷ στεφανώσαντι, δόξα τῷ ἐνεργούντι δι' ὑμῶν, πᾶσιν ἰάματα.

Ἔτερον Ἀπολυτίκιον (Κατέβασμα)

Ἦχος δ΄. Ταχὺ προκατάλαβε.

Τιμόθεον σήμερον σὺν τῇ συνάθλῳ πιστοῖ, συζύγῳ τιμήσωμεν, Μαύρα τῇ νύμφῃ Χριστοῦ, τὴν τούτων γεραίροντες, εὐτολμον καρτερίαν. Οὗτοι γὰρ σταυρωθέντες, ἔχνεσι τοῦ σφαγέντος, ἠκολούθησαν πόθῳ, καὶ πάντων τὰς ἀμαρτίας, Σταυρῷ προσηλώσαντος.

Ἔτερον Ἀπολυτίκιον

Ἦχος δ΄.

Μαρτύρων σύλλογος νῦν εὐφραίνεται· Ἀγγέλων ἄσμασι μεγαλύνομεν τὴν μνήμην ὑμῶν Ἅγιοι ἅπαντες μελωδοῦντες καὶ πιστῶς ἐκβοῶντες, χαίροντες· τῆς Τριάδος Δυάς Μαρτύρων καὶ κλέος, Τιμόθεε καὶ Μαῦρα, ὑπὲρ ἡμῶν ἀεὶ πρεσβεύσατε.

Κοντάκιον

Ἦχος δ΄. Ὁ ὑψωθεὶς ἐν τῷ Σταυρῷ.

Τοὺς πολυτρόπους αἰκισμοὺς ἐνεγκόντες, καὶ τοὺς στεφάνους ἐκ Θεοῦ εἰληφότες, ὑπὲρ ἡμῶν πρεσβεύσατε πρὸς Κύριον, μνήμην τὴν πανίερων, τὴν ὑμῶν ἐκτελούντων, μέγιστε Τιμόθεε, καὶ ἀοίδιμε Μαύρα, τοῦ εἰρηνεῦσαι πόλιν καὶ λαόν· αὐτός ἐστι γάρ, πιστῶν τὸ κραταίωμα.

Ἔτερον Κοντάκιον

Ἦχος δ'. Ἐπεφάνης σήμερον.

Γηθοσύνως σήμερον ἡ Ἐκκλησία, εὐφημεῖ γεραίρουσα τοὺς Ἀθλοφόρους τοῦ Χριστοῦ· Μαῦραν Μαρτύρων τὸ ἔρεισμα, καὶ ἀριστέα, Τιμόθεον ἔνδοξον.

Ὁ Οἶκος

Τὴν δυάδα Χριστοῦ ἀνυμνήσωμεν ᾧ φιλέορτοι, τὸ θανεῖν γὰρ ὑπὲρ τὸ ζῆν διὰ Χριστὸν ἠρετίσαντο οἱ μακάριοι· τυράννων ἀπειλὰς μὴ πτοηθέντες, πυρὸς ὀδύνην, ἄρσεις τροχῶν, καὶ λεβήτων βράσματα ἀνδρικῶς καθυπέμειναν. Καὶ γενναίως τοῖς βασάνοις προσκαρτεροῦντες, συμφώνως τοῖς ἀνόμοις κατὰ Παῦλον ἔλεγον: Τίς ἡμᾶς χωρίσει τῆς τοῦ Χριστοῦ ἀγάπης; Οὐ θλίψις, οὐ στενοχωρία, οὐκ ὀδύνη, ἀλλ' οὐδ' αὐτὸς ὁ θάνατος· διὸ σταυροῦσιν ἐπὶ ξύλου Μαῦραν Μαρτύρων τὸ ἔρεισμα, καὶ ἀριστέα Τιμόθεον ἔνδοξον

Μεγαλυνάριον

Χαίροις ᾧ πανθαύμαστε ξυνωρίς, πανσέβαστον ζευγος, γενναιότατοι Ἀθληταί· Τιμόθεε Μάρτυς, σὺ τῆ σεπτῆ συνάθλω Μαύρα τῆ στερρότάτη, ἡμῶν τὸ καύχημα.

Ἔτερον Μεγαλυνάριον

Χαίροις συζυγία ἰσοκλεῆς, Τιμόθεε μάκαρ, σὺν τῇ Μαύρα τῇ φωταυγεῖ· σύμφρονες γὰρ ὄντες, ἐν βίῳ καὶ ἐν ἄθλοις, καὶ τῶν βραβείων ἅμα κατηξιώθητε.

Ἔτερον Μεγαλυνάριον

Ζεῦγος ἀγιόλεκτον τοῦ Χριστοῦ, ξυνωρίς ἀγία ἡ κηρύξασα τόν Χριστόν, Τιμόθεε μάρτυς, ἅμα τῇ λαμπρᾷ Μαύρα, συγχώρησιν πταισμάτων ἡμῖν αἰτήσασθε.

Οπτικοακουστικό Ὑλικό

Ακούστε το απολυτίκιο!

Αγιογραφίες / Φωτογραφίες

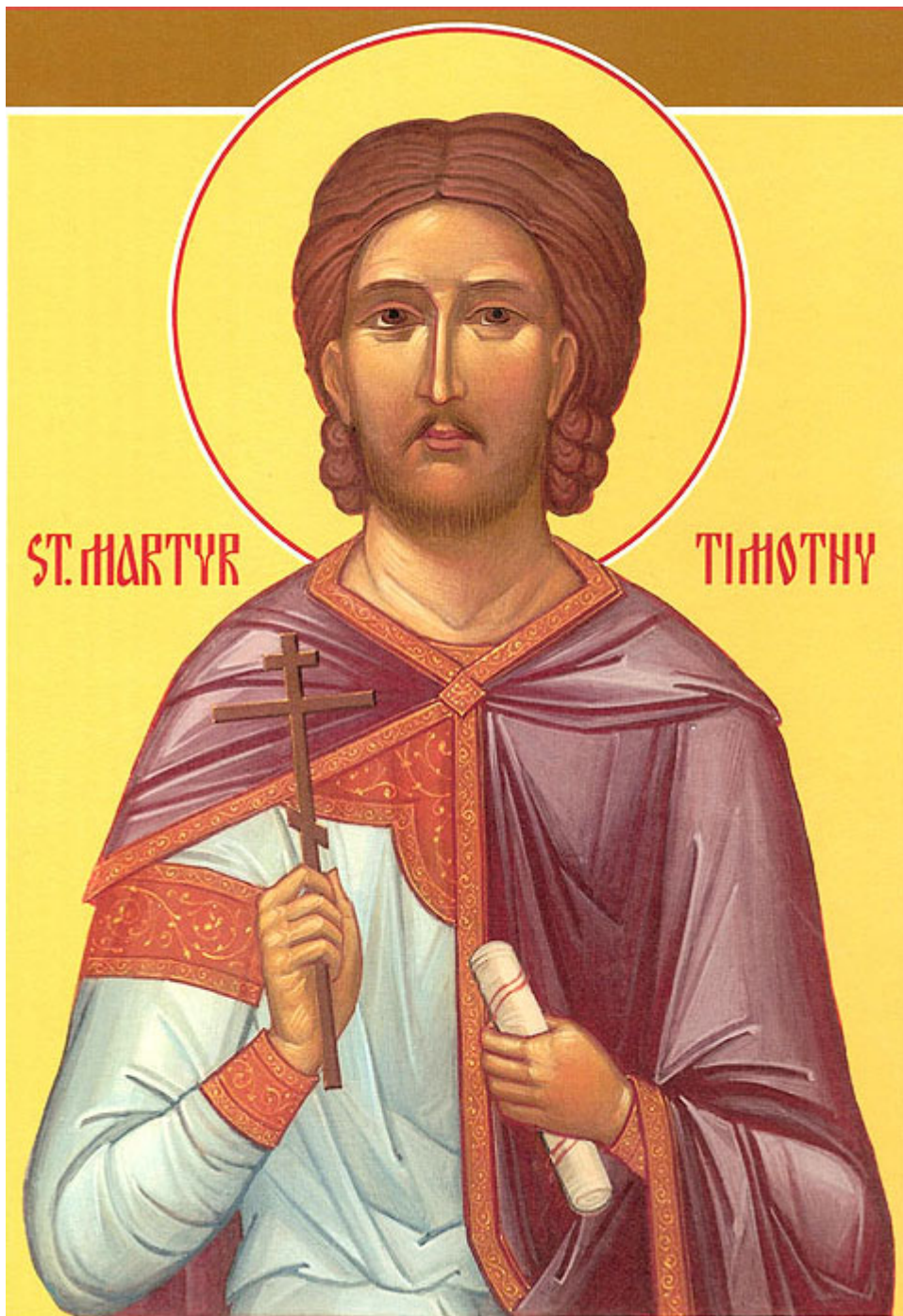
Ἅγιοι Τιμόθεος καὶ Μαύρα

Αγία Μαύρα

Αγία Μαύρα

Άγιος Τιμόθεος

Άγιοι Τιμόθεος και Μαύρα

Πηγή: saint.gr